

Adroddiad i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

Dyddiad y cyfarfod: 28 Gorffennaf 2021

Aelod Arweiniol / Swyddog: Julian Thompson Hill

Awdur yr Adroddiad: Steve Gadd, Pennaeth Cyllid ac Eiddo

Teitl Diweddariad am Ddatganiad o Gyfrifon Drafft 2020/21

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Darparu diweddariad am gynnydd fersiwn ddrafft Datganiad Cyfrifon 2020/21 a'r broses sy'n sail iddo.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi dirprwyo cyfrifoldeb i gymeradwyo cyfrifon wedi'u harchwilio. Y gobaith oedd y byddai'r cyfrifon drafft yn barod i'w cyflwyno yng nghyfarfod mis Gorffennaf. Mae'r adroddiad yn egluro'r rhesymau pam nad yw hyn yn bosibl eleni a beth yw'r cynlluniau wrth symud ymlaen er mwyn sicrhau bod y cyfrifon terfynol yn cael eu cymeradwyo gan y pwyllgor o fewn yr amserlenni rheoleiddiol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Nodi'r diweddariad am gynnydd i gwblhau'r cyfrifon drafft.

3.2 Cytuno i ddiwygio rhaglen gwaith i'r dyfodol y pwyllgor er mwyn ystyried fersiwn ddrafft Datganiad Cyfrifon yn y cyfarfod ar 22 Medi a derbyn fersiwn derfynol y Datganiad Cyfrifon ac adroddiad archwilio Archwilio Cymru yn y cyfarfod ar 24 Tachwedd.

4. Manylion yr Adroddiad

Mae dyletswydd statudol ar y Cyngor i baratoi datganiad cyfrifon sy'n cydymffurfio â safonau cyfrifo a gymeradwyir. Mae'n rhaid i'r aelodau etholedig gymeradwyo'r cyfrifon a

archwiliwyd yn ffurfiol ar ran y Cyngor. Mae'r rôl hon wedi cael ei dirprwyo i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Yn yr un modd â'r llynedd, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ganllawiau y gallai'r terfynau amser statudol i gwblhau'r cyfrifon Drafft ac wedi'u harchwilio gael eu hystyngiadau oherwydd effaith Covid, fel y gwelir yn y tabl isod. Penderfynodd CSDd yn fuan i gyhoeddi hysbysiad i ddweud na fyddem yn anelu at y dyddiad cau cynnar statudol, ond byddem yn cyrraedd y dyddiadau cau diwygiedig. Gwnaed y penderfyniad yma ar ôl ymgynghori gydag Archwilio Cymru ac wedi'i lywio gan eu hasesiad o'u gallu i gwblhau'r gwaith archwilio gofynnol. Y prif ffactor i CSDd wrth wneud y penderfyniad oedd ein bod yn gwybod y byddem angen llunio'r Cyfrifon Grŵp (sydd yn cynnwys cyfrifon Hamdden Sir Ddinbych Cyf) cyn i ni allu arwyddo'r cyfrifon drafft. Roeddem ni'n cydnabod y gallai hi fod yn flwyddyn heriol i Hamdden Sir Ddinbych Cyf a CSDd er mwyn sicrhau bod yr wybodaeth ar gael ar amser.

Mae "Rheoliad 10(1) Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (fel y'i diwygiwyd) yn ei gwneud yn ofynnol bod Swyddog Ariannol Cyfrifol Cyngor Sir Ddinbych yn arwyddo ac yn dyddio'r datganiad cyfrifon, ac yn ardystio eu bod yn cynrychioli golwg gywir a theg o sefyllfa ariannol y corff ar ddiwedd y flwyddyn y mae'r datganiad yn gysylltiedig â hi ac o incwm a gwariant y corff ar gyfer y flwyddyn honno. Yn ôl y Rheoliadau, mae rhaid i hyn gael ei gwblhau erbyn 31 Mai 2021.

Mae terfynau amser statudol 2020/21 i'w gweld yn y tabl isod ynghyd â'r terfynau amser estynedig a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru oherwydd parhad y pandemig.

Eitem	Dyddiad Cau Statudol	Dyddiad Cau Estynedig
Datganiad Cyfrifon Drafft	31 Mai 2021	31 Awst 2021
Datganiad Cyfrifon wedi'u Harchwilio	31 Gorffennaf 2021	30 Tachwedd 2021

Nid yw'r Swyddog Ariannol Cyfrifol wedi arwyddo ac ardystio'r cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021 oherwydd effaith Covid-19 ar adnoddau staff a gwaith ychwanegol o gwblhau'r cyfrifon eleni, a bydd yn gweithio o fewn y terfynau amser estynedig."

Serch hynny, rydym yn dal i obeithio y gallwn gadw at derfynau amser y Pwyllgor a nodwyd ar ddechrau'r flwyddyn, sef Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio mis Gorffennaf ar gyfer y cyfrifon drafft a chyfarfod mis Medi ar gyfer y cyfrifon a archwiliwyd. Bu'n rhaid adolygu'r sefyllfa yma dros yr wythnosau diweddar, fel y gwelir isod:

- Cwblhaodd CSDd y cyfrifon 'endid unigol' ganol mis Mehefin a chawsant eu hanfon at Archwilio Cymru ar ôl adolygiad mewnol ar 22 Mehefin er mwyn i'r gwaith archwilio ddechrau
- Fe wnaethom dderbyn copi heb ei arwyddo o gyfrifon Hamdden Sir Ddinbych Cyf. ar 14 Gorffennaf – er fe allai hyn fod yn amodol ar adolygiad cyn iddynt gael eu harwyddo gan y cwmni
- Roedd hi'n fwy cymhleth na'r disgwyl i lunio cyfrifon Hamdden Sir Ddinbych Cyf. ac fe gymerodd hi'n hirach na'r oedd y cwmni'n ei ddisgwyl i gael yr wybodaeth allanol (e.e. adroddiad prisiad pensiynau).
- Er bod ffigurau drafft Hamdden Sir Ddinbych ar gael yn gynt ac wedi'u rhannu gyda CSDd, nid oedd y rhain yn cynnwys ffigurau pwysig megis yr wybodaeth Pensiynau. Cytunwyd gydag Archwilio Cymru y dylem aros am y drafft wedi'i arwyddo cyn ceisio llunio'r Cyfrifon Grŵp.
- Rydym wedi ystyried y bydd angen tua phythefnos ar gyfer y gwaith i gydgrynhoi cyfrifon Hamdden Sir Ddinbych mewn i gyfrifon endid sengl - felly gobeithio y bydd Datganiad Cyfrifon drafft y Grŵp ar gael yn gynnar ym mis Awst a byddant yn bendant ar gael i'w cyflwyno yn y cyfarfod ym mis Medi.
- Ochr yn ochr â'r materion mewnol yma, rhannodd Archwilio Cymru bryderon am eu gallu i gyflawni dyddiad cau mis Medi er mwyn cwblhau'r archwiliad. Ar y cyd fe wnaethom gytuno y dylai'r set o gyfrifon wedi'u harchwilio gael eu cwblhau a'u cyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis Tachwedd, er eu bod yn gobeithio cwblhau'r gwaith archwilio cyn hynny.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae cyhoeddi Datganiad o Gyfrifon yn sail i stiwardiaeth a llywodraethu ariannol y Cyngor ac felly mae'n cefnogi holl wasanaethau a blaenoriaethau'r Cyngor.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Does dim costau ychwanegol yn codi o ganlyniad i'r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Aseiad o'r Effaith ar Les?

Barn broffesiynol y Swyddog Adran 151 yw nad oes angen Aseiad o'r Effaith ar Les ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

Mae gweithdrefnau a phrosesau y Cyngor sy'n sail i lunio'r cyfrifon yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gan Archwilio Cymru. Caiff barn broffesiynol ei cheisio oddi wrth nifer o ddisgyblaethau eraill y tu hwnt i gyllid, fel yr adain gyfreithiol, prisio eiddo, adnoddau dynol a phensiynau.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn elfen allweddol o fframwaith llywodraethu'r Cyngor. Mae'n bwysig bod aelodau etholedig yn cael eu sicrhau bod y cyfrifon wedi cael eu cynhyrchu yn unol â'r safonau perthnasol a bod y broses sy'n sail i gynhyrchu'r cyfrifon yn gadarn. Er ei bod hi'n siomedig bod y dyddiad cau wedi llithro heibio eleni, mae hi'n bwysig nodi'r canlynol:

- Fe fydd y cyfrifon yn dal i gael ei harwyddo o fewn y dyddiadau cau rheoleiddiol diwygiedig.
- Mae hi hefyd yn braf bod y Datganiad Cyfrifon drafft endid sengl wedi cael eu paratoi o fewn y dyddiad cau gwreiddiol
- Mae llawer o waith wedi cael ei wneud gyda chyfrifon Hamdden Sir Ddinbych na fydd ei angen y flwyddyn nesaf gan mai dyma oedd eu blwyddyn lawn gyntaf o fasnachu. Byddwn yn gweithio gyda Hamdden Sir Ddinbych Cyf. dros yr hydref er mwyn cytuno ar amserlen gadarn ac y gellir ei chyflawni er mwyn cwblhau'r cyfrifon wedi'i gydgrynhoi y flwyddyn nesaf.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Byddai'r Cyngor yn mynd yn groes i'w ddyletswydd statudol pe na fyddai'n gallu cymeradwyo'r cyfrifon erbyn 30 Tachwedd.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Dan Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol wneud trefniadau i weinyddu eu materion ariannol yn briodol. Mae Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Penodedig archwilio ac ardystio cyfrifon y cyngor, a rhaid iddo fod yn fodlon bod y cyfrifon wedi cael eu cwblhau yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2018.